'ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षणप्रसार'

– शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

विवेकानंद कॉलेज (अधिकारप्रदत्त स्वायत्त) कोल्हापूर १९६४

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर संचालित

विवेकानंद कॉलेज, कोल्हापूर (अधिकारप्रदत्त स्वायत्त)

२०२४ – २५

बी. कॉम. भाग – १ (OE)   सत्र - १

गृहपाठ (Home Assignment) - गुण -१०

मराठी विभाग

सूचना

अंतर्गत मूल्यमापन परीक्षा

दिनांक : ०५/०९/२०२४

बी. कॉम. भाग – १ मराठी **(OE – शब्दकला)** विषयाच्या सर्व विद्यार्थी, विद्यार्थिनींना सूचित करण्यात येते की, **प्रथम सत्रातील** गृहपाठ खाली दिलेल्या प्रश्नांच्या आधारे आखीव तावावर लिहून दिनांक **२५ सप्टेंबर, २०२४** पर्यंत रूम नं. ३८, मराठी विभागमध्ये जमा करावयाचे आहेत.

गृहपाठासाठीचे प्रश्न (कोणताही एक प्रश्न सोडवा)

१. 'आधारीचेया परिसाचा दृष्टांत' या पाठाचा आशय लिहा.

२. 'कस्तुरीमृग' या कथेचा आशय तुमच्या शब्दात लिहा.

प्रा. डॉ. एकनाथ आळवेकर

विभागप्रमुख

विभाग प्रमुख
मराठी विभाग,
विवेकानंद कॉलेज कोल्हापूर.
(अधिकारप्रदत्त स्वायत्त)

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR
ESTD
JUNE
1964
(Empowered Autonomous)

नाव :- अनिक्षा संकश तेल।

'ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षणप्रसार'
– शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर संचालित

विवेकानंद कॉलेज, कोल्हापूर (अधिकारप्रदत्त स्वायत्त)

२०२४ – २५

बी. कॉम. भाग – १ सत्र - १ (OE)

गृहपाठ (Home Assignment)

मराठी विभाग

सूचना

अंतर्गत मूल्यमापन परीक्षा (CIE) दिनांक : ०५/०९/२०२४

बी. कॉम. भाग – १ मराठी **(OE – शब्दकला)** विषयाच्या सर्व विद्यार्थी, विद्यार्थिनींना सूचित करण्यात येते की, **प्रथम सत्रातील** गृहपाठ खाली दिलेल्या प्रश्नांच्या आधारे आखीव तावावर लिहून दिनांक **२५ सप्टेंबर, २०२४** पर्यंत रूम नं. ३८, मराठी विभागमध्ये जमा करावयाचे आहेत.

गृहपाठासाठीचे प्रश्न (कोणताही एक प्रश्न सोडवा)

१. 'आधारीचेया परिसाचा दृष्टांत' या पाठाचा आशय लिहा.

२. 'कस्तुरीमृग' या कथेचा आशय तुमच्या शब्दात लिहा.

प्रा. डॉ. एकनाथ आळवेकर

विभागप्रमुख

विभाग प्रमुख
मराठी विभाग,
विवेकानंद कॉलेज कोल्हापूर.
(अधिकारप्रदत्त स्वायत्त)

नाव :- अनिक्षा अंकुश [illegible] ।

Sem-I

Shri Swami Vivekanand Shikshan Sanstha's

VIVEKANAND COLLEGE, KOLHAPUR (EMPOWERED

2130, E Ward, Tarabai Park, Kolhapur, Maharashtra 416003

Subject Wise Student Blank Marks Entry

Session: NEP PHASE-2 OCTOBER-NOVEMBER 2024

Subject: MARATHI - I (2OEC02MAR11)

Stream: B.Com.

Sub-Subject: CIE

Standard: B.COM. - FY

Max Marks: 20

Semester: SEM - I

Page No : Page 1 of 1

Print Date : 11-11-2024

SrNo	PRN	SeatNo	GRNos	StudentName	Marks
1	2024025604	55811	3012747	AITAVEDEKAR DIKSHA SHIVAJI	18
2	2024025605	55816	3012355	ATTAR VAHID AKBAR	8
3	2024025483	55818	3012508	BAJAGE PREMANAND DYANDEV	8
4	2024025606	55821	3013026	BANDGAR RAHUL YASHWANT	18
5	2024025609	55831	3012617	BUGATE SUJAL YASHAPAL	18
6	2024025611	55837	3012377	CHILE DIVYA DILIP	19
7	2024025613	55842	3015007	CHOUGALE GAYATRI VIJAY	18
8	2024025499	55848	3012324	DALAVI RIYA MANOHAR	18
9	2024025500	55851	3012386	DESAI RAJNANDANI ABHIJEET	18
10	2024025504	55857	3012436	DIWAN RIYA NARAYAN	19
11	2024025617	55858	3014824	DONE RITESH ANIL	17
12	2024025505	55860	3012279	DUKE ANUJA KUMAR	18
13	2024025506	55861	3012415	DURGE SHRAYASH SANJAY	8
14	2024025619	55864	3013224	GADIVADAR JAYKUMAR VILAS	8
15	2024025508	55866	3012390	GAIKWAD ANISH SHEKHAR	16
16	2024025620	55869	3013724	GAVALI AJAY SANJAY	15
17	2024025621	55870	3012371	GAVALI PAYAL SURESH	19
18	2024025509	55871	3013184	GAVALI PRASAD SUNIL	17
19	2024025510	55872	3014825	GAVALI PRATHAMESH BABASO	8
20	2024025622	55873	3012775	GAVALI SANIYA BHIKAJI	8
21	2024025624	55874	3012429	GAVASE SIDDHI SHIVAJI	17
22	2024025511	55877	3012411	GHUGARE ARNAV VAIBHAV	8
23	2024025625	55886	3012546	GURAV RAMA BABAN	17
24	2024025626	55887	3013258	GURAV SHRIYA PRASAD	16
25	2024025518	55889	3012314	HERALAGE ARIHANT SACHIN	17
26	2024025628	55890	3012190	JADHAV ADITYA PRITHAVIRAJ	16
27	2024025629	55894	3015505	JADHAV SHREYA DATTATRAYA	8
28	2024025630	55899	3014142	JATRATE SAKSHI SIDDHARTH	15
29	2024025633	55907	3014515	KALE PARAS KRUSHNAT	15
30	2024025634	55909	3014390	KALEKAR HARSH VINAYAK	8
31	2024025640	55915	3012664	KAMBLE PRASANNA NANDAKISHOR	8
32	2024025641	55916	3012741	KAMBLE RAJNANDINI SHANKAR	18
33	2024025644	55923	3015889	KERLIKAR YASH NATHAJI	8
34	2024025645	55924	3012223	KESARE ADITYA SATISH	8
35	2024025646	55927	3012432	KHAMBE SAKSHI ARVIND	18
36	2024025528	55929	3012332	KHATAVKAR OM ATUL	18
37	2024025647	55931	3012254	KHAVARE ROHAN UTTAM	18
38	2024025648	55932	3012963	KHOT VARUN VIKRAM	8
39	2024025649	55933	3013000	KOLE PUSHKAR JITENDRA	18
40	2024025650	55934	3012353	KOLI MANDAR RUSHIKESH	17
41	2024025651	55936	3012455	KORAVI SHRIDHAR SHARAD	8
42	2024025655	55941	3012746	LOHAR PADMASHRI SUBHASH	16
43	2024025656	55943	3012428	MAGAR MAMTA DATTATRAY	15
44	2024025657	55946	3012953	MALAGE NIKITA SHASHIKANT	18
45	2024025533	55951	3012248	MALI DHANASHRI CHANDRAKANT	19
46	2024025661	55963	3013240	MITAKE DIKSHA LAXMAN	8
47	2024025542	55967	3012194	MORE ANOSH MAHESH	15
48	2024025543	55968	3012551	MORE PRARTHANA VIKAS	19
49	2024025546	55973	3012901	MUJAWAR SUFIYAN FIROJ	18
50	2024025550	55978	3012127	NADATTI RADHIKA VITTHAL	19
51	2024025552	55980	3012439	NAGARAJI MUSKAN BASHIR	17

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR (Empowered Autonomous) ESTD JUNE 1964

Shri Swami Vivekanand Shikshan Sanstha's

VIVEKANAND COLLEGE, KOLHAPUR (EMPOWERED

2130, E Ward, Tarabai Park, Kolhapur, Maharashtra 416003

Subject Wise Student Blank Marks Entry

Session: NEP PHASE-2 OCTOBER-NOVEMBER 2024 **Subject:** MARATHI - I (2OEC02MAR11)

Stream: B.Com.

Standard: B.COM. - FY **Sub-Subject:** CIE

Semester: SEM - I **Max Marks:** 20

Print Date : 11-11-2024

52	2024025554	55982	3012192	NAVELE ANIKSHA ANKUSH	11
53	2024025663	55983	3012366	NEPIRE SHREE NITIN	12
54	2024025467	55990	3016246	PARANDE SARFARAJ ASLAM	12
55	2024025666	55992	3012379	PATIL AARTI HINDURAO	17
56	2024025447	55994	3012313	PATIL ARATI MARUTI	19
57	2024025667	55998	3012886	PATIL DHIRAJ RAMGONDA	18
58	2024025560	56001	3012940	PATIL HARSHAVARDHAN SANTOSH	17
59	2024025563	56011	3013129	PATIL PRIYANKA AJIT	18
60	2024025565	56013	3012325	PATIL RIYA SATISH	18
61	2024025669	56014	3012391	PATIL ROHAN RAMESH	17
62	2024025670	56015	3014842	PATIL ROHIT RAJARAM	16
63	2024025671	56018	3013479	PATIL SANIYA BAJIRAO	14
64	2024025566	56019	3012939	PATIL SANSKAR SAMBHAJI	18
65	2024025672	56020	3012848	PATIL SATEJ VITTHAL	8
66	2024025673	56023	3013146	PATIL SHIVJIT SACHIN	18
67	2024025675	56033	3012849	PATIL YASHRAJ ANIL	8
68	2024025676	56044	3012433	POWAR SAKSHI SANJAY	17
69	2024025572	56045	3013049	POWAR SHARVARI TANAJI	8
70	2024025677	56052	3012900	RAJPUT RANI PARASNATH	19
71	2024025579	56056	3012550	SALAGAR SANIKA DEEPAK	19
72	2024025580	56057	3013145	SALAPE PRIYDARSHANI TANAJI	18
73	2024025581	56058	3012189	SALOKHE AKANSHA ABHIJIT	18
74	2024025402	56062	3012983	SARNAIK ARYAN SACHIN	18
75	2024025459	56063	3012262	SASAVADE ANJALI TUKARAM	16
76	2024025585	56065	3013137	SAWANT ADITYA GAJANAN	16
77	2024025684	56068	3013532	SAYYAD SULTAN MOHIYODDIN	17
78	2024025685	56071	3013558	SHAIKH AMIN MEHABOOB	8
79	2024025589	56073	3015443	SHAIKH SAHIL SAMIR	15
80	2024025592	56079	3012942	SHINDE MINAL VISHAL	19
81	2024025687	56080	3013384	SHINDE PRANITA RAHUL	8
82	2024025689	56085	3014550	SONULE SHRAVAN AJAY	17
83	2024025690	56086	3014035	SURYAVANSHI SIDDHARTH SANDIP	18
84	2024025691	56088	3012312	SUTAR SANIKA DASHRATH	17
85	2024025593	56092	3012749	TAMBOLI REHAN ALIM	8
86	2024025595	56100	3012400	THOMBARE PAYAL BANDOPANT	14
87	2024025693	56101	3014378	THORWAT SAMARTH VINAYAK	16
88	2024025597	56103	3012478	ULAPE ADARSH ASHOK	18
89	2024025423	56107	3012881	VARANDEKAR SANGEETA DNYANU	19
90	2024025599	56108	3012818	VAREKAR SHREYA CHANDRAKANT	18
91	2024025603	56115	3014799	YADAV ANUSHKA SUNIL	16
92	2024025696	56117	3012842	ZUGAR YASH DATTATRAY	8
93		56119	3012351	DHUMAL GAYATRI VIJAY	8
94	2024025623	56120	3015544	GAVANDI YOGITA RAJENDRA	8
95	2024025686	56121	3012458	SHAIKH SALIMA JAMIR	8
96	2024025484	56122	3013531	BANSODE AJAY SANJAY	8
97	2024025652	56123	3012845	KUDACHE SIDDHIK RAFIK	18
98	2024025537	56124	3014832	MANER REHAN JAMIR	8
99	2024025481	56125	3014827	BAGWAN MOH SUBHAN JAMIR	8
100	2024025659	56127	3012743	MANER UMERA NAUSHAD	18
101	2024025513	56128	3015812	GOUDDAB AMRUTA NAGESH	8
102	2024025477	56129	3014798	ALASE SAKSHI SANJAYKUMAR	16
103	2024025495	56132	3012299	CHAVAN SIDHESWAR DATTATRAY	18

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR (Empowered Autonomous) ESTD JUNE 1964

Shri Swami Vivekanand Shikshan Sanstha's

VIVEKANAND COLLEGE, KOLHAPUR (EMPOWERED

2130, E Ward, Tarabai Park, Kolhapur, Maharashtra 416003

Subject Wise Student Blank Marks Entry

Session: NEP PHASE-2 OCTOBER-NOVEMBER 2024 **Subject:** MARATHI - I (2OEC02MAR11)

Stream: B.Com.

Standard: B.COM. - FY **Sub-Subject:** CIE

Semester: SEM - I **Max Marks:** 20

Print Date : 11-11-2024 **Page No :**Page 1 of 1

104	2024025497	56133	3012373	CHAVAN YASH DEEPAK	15
105	2024025614	56134	3012819	CHOUGALE ROSHAN TANAJI	8
106	2024025618	56136	3013494	DUDHALE SAHIL SANJAY	18
107	2024025627	56137	3012599	HEGADE YASH AJIT	8
108	2024025653	56138	3013516	LADE PRATHMESH SHAHAJI	8
109	2024025665	56139	3012199	NIMBALKAR SHRIYA	7
110	2024025557	56140	3012099	PANDE DARSHANA SACHIN	17
111	2024025582	56142	3013775	SALOKHE SIDDHARTH GIRISH	8
112	2024025419	56144	3012224	TELI SARTHAK VINAYAK	12
113	2024025490	56147	3013396	BHURKE ATHARV ATUL	8
114	2024025525	56148	3013397	KASHID ADITYA UMESH	8

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR (Empowered Autonomous) ESTD JUNE 1964

नाव :- अनिक्षा अंकुश नवेले.
विषय :- मराठी
B.Com FY. [B Group)
Roll No. 5554.

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR (Empowered Autonomous) ESTD JUNE 1964

06/10

कस्तुरीमृग

— वि. स. खांडेकर

प्र.१न कस्तुरीमृग या पाठाचा आशय तुमच्या शब्दांत लिहा.

→ **प्रस्तावना :-**

कस्तुरीमृग ही खांडेकरांची रूपक कथा 'ढगाआडचे चांदणे' या पुस्तकातून घेतली आहे. आपल्याकडे असणाऱ्या महत्त्वपूर्ण अशा कस्तुरीच्या सुगंधाचा शोध घेणारा काळवीट अखंडपणे धावत असतो. अंतिम सुखाच्या आनंदासाठी त्याला शेवटपर्यंत जीवनाचं खरं सत्य, सुख मिळवता येत नाही.

लेखक परिचय :-

मराठीतील श्रेष्ठ साहित्यिक, कथा-कादंबरी, नाटक, लघुनिबंधकार त्यांनी चित्रपटकथा, चरित्रलेखन, समिक्षा, अनुवाद, संपादन अशा विविध स्वरूपाचे विपुल लेखन केले आहे. विस्फुप्रकाश (१९१७), 'जीवनकला' (१९३४), 'पूजन' (१९३८), 'सांजवात' (१९४८), 'प्रीतीचा शोध' (१९५२), 'ऊःशाप (१९६९), इत्यादी २९ कथासंग्रह 'कलिका' (१९४५), 'सुवर्णकण' (१९४४), 'वनदेवता' (१९६०) अशासारखे ६ रूपकथा संग्रह 'हृदयाची हाक' (१९६०) (१९३०), 'कांचनमृग' (१९३४), 'ययाती' (१९५९), इत्यादी अनेक कादंबऱ्या पंधरा लघुनिबंधसंग्रह, नाटक, नऊ समीक्षा लेखसंग्रह. पाच प्रबंध, तीन चरित्र, अठरा चित्रपट कथा, चार भाषणसंग्रह आणि बावीस संपादने असे विपुल लेखन केले आहे. भारत सरकारने त्यांना पद्मभूषण पदवी देऊन गौरविले.

स्पष्टीकरण :-

'कस्तुरीमृग' या पाठातून लेखक वि. सं. खांडेकर यांनी असं सांगितल आहे की आपल्यातील चांगले वाईट आपणच शोधायला पाहिजे. त्यासाठी त्यांनी एका हरणासाठी कथा आपल्याला सांगितली आहे. ते हरिण त्या सुगंधासाठी किती प्रयत्न करत की तो सुगंध कोठून येतो. पण त्याला हे कधीच कळले नाही की तो सुगंध आपल्याच बेंबीतून येतो. असचं एक हरिण त्या दिव्य, मोहक सुगंधासाठी धावत सुटत. अस काही धावत असत की जणू काही आपली शर्यत वाऱ्याशींच लागली आहे.

तेथील सारे पशुपक्षी आश्चर्याने पाहत होती. पण एकालाही त्याला ~~अह~~ अडवण्याचे धीर झाला नाही. शेवटी एक वृद्ध हरिण आला त्यानं त्याला थांबविल आणि मायेने त्याला सांगितलं असं वेड्यासारख्या धावू नकोस. बाळ, माझ्या ~~माझा~~ आजा, पणजा, खापरपणजा पण असं धावतच मेला. तू असं कशासाठी पळत आहेस. ते हरिण म्हणाल की मला वास येत आहे आणि तो शोधण्यासाठी मी पळत आहे. वृद्ध हरिणाने त्याला विचारल वास, कसला वास शिकाऱ्याचा. पण ते हरिण नाही असं म्हणत. मग तो वृद्ध हरिण सांगत असतो की या रानावनांत सगळीकडे वास येतोच. आधी शहाण्या हरणानं सुरक्षित जागी लपावं. मग वास तिथं येईल तो घ्यावा. वृद्धाचं बोलनं ऐकून तो थोडे क्षण तेथे थांबला आणि परत धावत सुटला. एक घनदा जंगलात तो गेला. त्याला कोणीतरी थांबवल तो अडखळला आणि थांबला. केवड्याची कांती असलेलं एक हरिण समोर आलं. त्या हरिणानं विचारलं कुठं चालला आहेस मरायला? मग ते धावत आलेलं हरिण सांगत की मरायला नाही जीवन जगायला. आणि मला ~~सां~~ सारखं बोलवणाऱ्या या सुगंधाला. भेटायला. ते सोनेरी हरीण म्हणत राज्यात सुगंधाला बंदी आहे. हे सुवर्ण महाराजांच जंगल आहे.

मी त्यांचा सेवक दासानुदास. कांचनमृग म्हणतात. 'मला मी बघ कसा सोनेरी झालो आहे. आमच्या महाराजांच्या पायी चल. आणि अंगारा लाव. माझ्यासारखं सोनेरी होण्याच सोडून तू कोणता तर सुगंध शोधायला चाललास. चल आमच्या महाराजांना नरमांस फार आवडत आणि आपण लोकांना भुलवून जंगलात आणायच. या हरणाचे ते शेवटचे वाक्य ऐकून त्या हरणाच्या अंगावर काटा आला. तो त्या कांचनमृग हरणाकडे तिरस्कारान पाठ फिरवत दुसऱ्या दिशेने धावू लागला. ते जंगल खूप मागे पडलं आणि ते हरिण धावत-धावत एक वाळवंटापाशी आलं. तिथं सगळा वाळूचाच समुद्र पसरला होता. त्या शेवट दिसत नव्हता. पण त्याला वाटत होतं. त्या पैलतीरा~~ब~~वरूनच सुगंध येत आहे. आणि तो पुन्हा धावू लागला. आणि तितक्यात तिथे शहामृग आला आणि त्याने अगदी गांभीर्य. थोड हसत असं तो त्याच्याजवळ आला. हळू आवाजात म्हणाला, "अरे मित्रा, असं धावणं खूप वाईट असतं. त्याचा परिणाम तुझ्या जीवावर होईल? आणि हळूच ~~आवाजात~~ आवाजात तो

म्हणतो, 'वादळ सुरू झालयं वाटत ?' हरीण म्हणते, 'मी सुगंध शोधायला चाललोय ?' शाहामृग म्हणते, 'असे या वाळवंटात एकही फुल मी पाहिलेल नाही आणि सुगंध कसा असेल इथे.' असे धावू नको. जगात धावताना मरतो. या वाळवंटात जेव्हा वादळ सुटतं तेव्हा मी असं धावत नाही तर शांतपणे एका ठिकाणी वाळूत डोकं घालून बसतो. आणि वादळ थांबलं की मग फिरतो. त्याचं बोलणं ऐकायला हरीण थांबलच नाही.

हरिणाला आता खुप थकायला झालं होतं. पाय दुखत होते आणि त्याला काय कराव सुचत नव्हतं. त्याच्या तोंडातून द्रव येत होता तो कसला ? हेदेखील त्याला सूचेना आपण कोठे आहोत ? हा जो सुगंध येतोय तो या कल्पवृक्षांच्या फुलांचा तर नाही ना ? असा विचार करतच तो खाली पडला. आणि त्याचा मृत्यू झाला. त्याला पडलेल्या प्रश्नांची उत्तरही त्याला मिळाली नाहीत. पण त्या परिसरात सुगंध दरवळू लागला.

समारोप :-

कस्तुरीमृग या पाठातून आपल्याला असे कळते. की स्वतः मधील गुण-दोष शोधायला शिकलं पाहिजे. आपण जे आपल्यात गुण आहेत ते आपल्याला कळत नाही आणि आपण ते वेगळ्या गोष्टीत शोधत असतो.

08

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR (Empowered Autonomous) ESTD JUNE 1964

'ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षणप्रसार'

– शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर संचालित

विवेकानंद कॉलेज, कोल्हापूर (अधिकारप्रदत्त स्वायत्त)

२०२४ – २५

बी. कॉम. भाग – १ (OE) सत्र – २

गृहपाठ (Home Assignment) - गुण -१०

मराठी विभाग

सूचना

अंतर्गत मूल्यमापन परीक्षा

दिनांक : २३/०१/२०२५

बी. कॉम. भाग – १ मराठी **(OE – शब्दकला)** विषयाच्या सर्व विद्यार्थी, विद्यार्थिनींना सूचित करण्यात येते की, **द्वितीय सत्रातील** गृहपाठ खाली दिलेल्या प्रश्नांच्या आधारे आखीव कागदावर लिहून दिनांक **१५ फेब्रुवारी , २०२५** पर्यंत रूम नं. ३०७ , मराठी विभागमध्ये जमा करावयाचे आहेत.

गृहपाठासाठीचे प्रश्न (कोणताही एक प्रश्न सोडवा)

१. 'या नभाने' या कवितेतून शेती आणि शेतकरी यांच्यातील नाते कवीने कसे स्पष्ट केले आहे ?

किंवा

२. 'ऊस डोंगापरी' या अभंगातून संत चोखामेळा यांनी जीवनाची सार्थकता कशी पटवून दिली आहे ?

प्रा. डॉ. एकनाथ आळवेकर

विभागप्रमुख

विभाग प्रमुख
मराठी विभाग,
विवेकानंद कॉलेज कोल्हापूर.
(अधिकारप्रदत्त स्वायत्त)

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR (Autonomous) ESTD JUNE 1964

CIE (O.E.) - 2

Shri Swami Vivekanand Shikshan Sanstha's

VIVEKANAND COLLEGE, KOLHAPUR (EMPOWERED AUTONOMOUS)

2130, E Ward, Tarabai Park, Kolhapur, Maharashtra 416003

Subject Wise Student Blank Marks Entry

B.Com. I (2.0)

Session: NEP 2.0 MAR - APR 2025
Stream: B.Com. (O.E.)
Standard: B.COM. - FY
Semester: SEM - II
Print Date : 26-03-2025

Subject: MARATHI - II (2OEC02MAR21)
Sub-Subject: CIE
Max Marks: 20
Page No :Page 1 of 1

SrNo	PRN	SeatNo	GRNos	StudentName	Marks
1	2024025628	5592010	3012190	JADHAV ADITYA PRITHAVIRAJ	18
2	2024025557	5592031	3012099	PANDE DARSHANA SACHIN	14
3	2024025665	5592037	3012199	NIMBALKAR SHRIYA CHANDRASHEKHAR	18
4	2024025663	5592039	3012366	NEPIRE SHREE NITIN	13
5	2024025483	5592040	3012508	BAJAGE PREMANAND DYANDEV	8
6	2024025644	5592049	3015889	KERLIKAR YASH NATHAJI	17
7	2024025650	5592053	3012353	KOLI MANDAR RUSHIKESH	17
8	2024025669	5592071	3012391	PATIL ROHAN RAMESH	9
9	2024025550	5592081	3012127	NADATTI RADHIKA VITTHAL	19
10	2024025621	5592084	3012371	GAVALI PAYAL SURESH	18
11	2024025611	5592085	3012377	CHILE DIVYA DILIP	19
12	2024025629	5592089	3015505	JADHAV SHREYA DATTATRAYA	12
13	2024025542	5592092	3012194	MORE ANOSH MAHESH	8
14	2024025508	5592094	3012390	GAIKWAD ANISH SHEKHAR	8
15	2024025533	5592101	3012248	MALI DHANASHRI CHANDRAKANT	8
16	2024025581	5592103	3012189	SALOKHE AKANSHA ABHIJIT	15
17	2024025546	5592105	3012901	MUJAWAR SUFIYAN FIROJ	8
18	2024025504	5592107	3012436	DIWAN RIYA NARAYAN	19
19	2024025580	5592113	3013145	SALAPE PRIYDARSHANI TANAJI	8
20	2024025657	5592120	3012953	MALAGE NIKITA SHASHIKANT	19
21	2024025609	5592126	3012617	BUGATE SUJAL YASHAPAL	19
22	2024025625	5592128	3012546	GURAV RAMA BABAN	17
23	2024025599	5592130	3012818	VAREKAR SHREYA CHANDRAKANT	12
24	2024025661	5592131	3013240	MITAKE DIKSHA LAXMAN	17
25	2024025647	5592132	3012254	KHAVARE ROHAN UTTAM	18
26	2024025505	5592137	3012279	DUKE ANUJA KUMAR	9
27	2024025691	5592141	3012312	SUTAR SANIKA DASHRATH	18
28	2024025649	5592143	3013000	KOLE PUSHKAR JITENDRA	8
29	2024025459	5592150	3012262	SASAVADE ANJALI TUKARAM	17
30	2024025646	5592157	3012432	KHAMBE SAKSHI ARVIND	17
31	2024025676	5592158	3012433	POWAR SAKSHI SANJAY	8
32	2024025565	5592160	3012325	PATIL RIYA SATISH	9
33	2024025552	5592162	3012439	NAGARAJI MUSKAN BASHIR	19
34	2024025499	5592167	3012324	DALAVI RIYA MANOHAR	9
35	2024025447	5592168	3012313	PATIL ARATI MARUTI	19
36	2024025423	5592169	3012881	VARANDEKAR SANGEETA DNYANU	8
37	2024025684	5592170	3013532	SAYYAD SULTAN MOHIYODDIN	8
38	2024025613	5592171	3015007	CHOUGALE GAYATRI VIJAY	18
39	2024025592	5592172	3012942	SHINDE MINAL VISHAL	19
40	2024025627	5592174	3012599	HEGADE YASH AJIT	8
41	2024025582	5592176	3013775	SALOKHE SIDDHARTH GIRISH	8
42	2024025656	5592181	3012428	MAGAR MAMTA DATTATRAY	19
43	2024025623	5592184	3015544	GAVANDI YOGITA RAJENDRA	8
44	2024025624	5592185	3012429	GAVASE SIDDHI SHIVAJI	9
45	2024025671	5592186	3013479	PATIL SANIYA BAJIRAO	8
46	2024025659	5592187	3012743	MANER UMERA NAUSHAD	18
47	2024025402	5592188	3012983	SARNAIK ARYAN SACHIN	18
48	2024025630	5592190	3014142	JATRATE SAKSHI SIDDHARTH	18
49	2024025655	5592191	3012746	LOHAR PADMASHRI SUBHASH	19
50	2024025500	5592193	3012386	DESAI RAJNANDANI ABHIJEET	8
51	2024025543	5592195	3012551	MORE PRARTHANA VIKAS	9
52	2024025633	5592196	3014515	KALE PARAS KRUSHNAT	16
53	2024025579	5592197	3012550	SALAGAR SANIKA DEEPAK	9
54	2024025693	5592198	3014378	THORWAT SAMARTH VINAYAK	8
55	2024025667	5592199	3012886	PATIL DHIRAJ RAMGONDA	17

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR * (Empowered Autonomous) * ESTD JUNE 1964

Shri Swami Vivekanand Shikshan Sanstha's

VIVEKANAND COLLEGE, KOLHAPUR (EMPOWERED AUTONOMOUS)

2130, E Ward, Tarabai Park, Kolhapur, Maharashtra 416003

Subject Wise Student Blank Marks Entry

Session: NEP 2.0 MAR - APR 2025 **Subject:** MARATHI - II (2OEC02MAR21)

Stream: B.Com.

Standard: B.COM. - FY **Sub-Subject:** CIE

Semester: SEM - II **Max Marks:** 20

Print Date : 26-03-2025 **Page No :**Page 1 of 1

56	2024025673	5592200	3013146	PATIL SHIVJIT SACHIN	8
57	2024025618	5592201	3013494	DUDHALE SAHIL SANJAY	17
58	2024025595	5592204	3012400	THOMBARE PAYAL BANDOPANT	8
59	2024025554	5592206	3012192	NAVELE ANIKSHA ANKUSH	8
60	2024025664	5592208	3013539	NIMBALKAR SARTHAK SHIVAJI	8
61	2024025677	5592210	3012900	RAJPUT RANI PARASNATH	17
62	2024025690	5592214	3014035	SURYAVANSHI SIDDHARTH SANDIP	8
63	2024025537	5592218	3014832	MANER REHAN JAMIR	8
64	2024025560	5592220	3012940	PATIL HARSHAVARDHAN SANTOSH	8
65	2024025651	5592225	3012455	KORAVI SHRIDHAR SHARAD	17
66	2024025634	5592226	3014390	KALEKAR HARSH VINAYAK	8
67	2024025622	5592227	3012775	GAVALI SANIYA BHIKAJI	14
68	2024025619	5592230	3013224	GADIVADAR JAYKUMAR VILAS	15
69	2024025648	5592231	3012963	KHOT VARUN VIKRAM	14
70	2024025692	5592232	3012962	SUTAR SRUSHTI LAXMAN	8
71	2024025518	5592239	3012314	HERALAGE ARIHANT SACHIN	8
72	2024025617	5592242	3014824	DONE RITESH ANIL	15
73	2024025597	5592243	3012478	ULAPE ADARSH ASHOK	18
74	2024025585	5592244	3013137	SAWANT ADITYA GAJANAN	8
75	2024025513	5592247	3015812	GOUDDAB AMRUTA NAGESH	8
76	2024025589	5592248	3015443	SHAIKH SAHIL SAMIR	14
77	2024025620	5592257	3013724	GAVALI AJAY SANJAY	15
78	2024025419	5592259	3012224	TELI SARTHAK VINAYAK	8
79	2024025497	5592260	3012373	CHAVAN YASH DEEPAK	8
80	2024025495	5592261	3012299	CHAVAN SIDHESWAR DATTATRAY	8
81	2024025509	5592262	3013184	GAVALI PRASAD SUNIL	18
82	2024025641	5592263	3012741	KAMBLE RAJNANDINI SHANKAR	8
83	2024025566	5592265	3012939	PATIL SANSKAR SAMBHAJI	8
84	2024025614	5592266	3012819	CHOUGALE ROSHAN TANAJI	8
85	2024025528	5592269	3012332	KHATAVKAR OM ATUL	19
86	2024025672	5592270	3012848	PATIL SATEJ VITTHAL	8
87	2024025601	5592271	3013133	VISHWASRAO DHIRAJ SACHIN	15
88	2024025675	5592272	3012849	PATIL YASHRAJ ANIL	8
89	2024025689	5592273	3014550	SONULE SHRAVAN AJAY	8
90	2024025635	5592274	3013054	KAMBLE ALOK JAYSING	8
91	2024025605	5592279	3012355	ATTAR VAHID AKBAR	8
92	2024025563	5592280	3013129	PATIL PRIYANKA AJIT	8
93	2024025696	5592281	3012842	ZUGAR YASH DATTATRAY	8
94	2024025572	5592292	3013049	POWAR SHARVARI TANAJI	8
95	2024025477	5592298	3014798	ALASE SAKSHI SANJAYKUMAR	8
96	2024025603	5592299	3014799	YADAV ANUSHKA SUNIL	8
97	2024025511	5592301	3012411	GHUGARE ARNAV VAIBHAV	8
98	2024025506	5592302	3012415	DURGE SHRAYASH SANJAY	8

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR (Empowered Autonomous) ESTD JUNE 1964

बी-कॉम- 2 सत्र-2 2024-25 Google Test सत्र-2 update

05/03/2025 07:2	radhikanadatti@	10 / 10	Radhika Vitthal Nadatti	9373544723
06/03/2025 07:2	radhikanadatti@	10 / 10	Radhika Vitthal Nadatti	9373544723
07/03/2025 07:2	adityajadhavjadh	10 / 10	आदित्य पृथ्वीराज जाधव	7498579250
08/03/2025 07:2	adityajadhavjadh	10 / 10	आदित्य पृथ्वीराज जाधव	7498579250
09/03/2025 07:2	adityajadhavjadh	10 / 10	Aadity prithviraj jadhav	7498579250
10/03/2025 07:2	adityajadhavjadh	10 / 10	Aditya Prithviraj Jadhav	7498579250
11/03/2025 07:2	adityajadhavjadh	10 / 10	Aditya Prithviraj Jadhav	7498579250
12/03/2025 07:2	deepakrajput01C	10 / 10	Rani Parasnath Rajput	9147133994
13/03/2025 07:2	loharpadmshri@	10 / 10	Padmshri subhash lohar	72760 81519
14/03/2025 07:2	nikitamalage99@	10 / 10	Nikita shashikant malage	9764773362
15/03/2025 07:2	sakshikhambe31	9 / 10	Sakshi arvind khambe	8799973375
16/03/2025 07:2	minalshinde1106	10 / 10	Minal vishal shinde	9272084847
17/03/2025 07:2	pradipypatil1986	9 / 10	प्रदीप पाटील	9763253017
18/03/2025 07:2	ekanathalvekar@	9 / 10	E B A	9423283703
19/03/2025 07:2	yashc1219@gm	8 / 10	Yash Chavan	9067647091
20/03/2025 07:2	om.khatavkar05	10 / 10	Om Atul Khatavkar	9325568384
21/03/2025 07:2	shreyajadhavsd	8 / 10	Shreya Dattatraya Jadhav	8446409116
22/03/2025 07:2	radhikanadatti@	10 / 10	Radhika Vitthal Nadatti	9373544723
23/03/2025 07:2	riyadiwan06@gr	10 / 10	Riya Narayan Diwan	9529297652
24/03/2025 07:2	dhanashrimali20	10 / 10	Dhanashri Mali	9021218113
05/03/2025 10:1	anjalisasavade3	9 / 10	Anjali tukaram sasavade	7030637673
05/03/2025 10:2	darshanapande7	9 / 10	Darshana Sachin Pande	8830122715
05/03/2025 10:5	shriyanimbalkar1	10 / 10	Shriya Nimbalkar	7841034469
05/03/2025 10:5	sutarsanika81@	9 / 10	Sanika Dashrath sutar	7447550118
05/03/2025 10:5	vidyamarutipatil6	10 / 10	Arati maruti patil	9763052163
05/03/2025 11:0	digambarbhosal	10 / 10	Aditya prithviraj jadahav	7498579250
05/03/2025 11:2	dikshamitake26	9 / 10	Diksha Laxman Mitake	9307695118
05/03/2025 11:4	riteshdone1219	8 / 10	रितेश अनिल डोणे	8007011219
05/03/2025 12:5	umeramaner291	10 / 10	Umera maner	7709905700
05/03/2025 13:0	shitalredekar199	9 / 10	Gayatri Vijay Chougale	8669298829
05/03/2025 13:1	pgavali402@gm	9 / 10	Payal Suresh gavali	9699676209
05/03/2025 13:3	divyachile75@gr	10 / 10	Divya Dilip Chile	9172581091
05/03/2025 15:4	kalep8806@gma	9 / 10	Paras Krushnat kale	7020369367
05/03/2025 17:2	muskannagarji67	10 / 10	Muskan Bashir Nagarji	9175073134
05/03/2025 18:1	akankshasalonkl	8 / 10	Akansha abhijit salokhe	8956561809
05/03/2025 19:0	shreyavarekar22	8 / 10	Shreya chandrakant Varekar	8788313696
05/03/2025 19:5	kolirushikesh663	10 / 10	Mandar rushikesh koli	8459706354
05/03/2025 20:0	sahildudhale281	10 / 10	Sahil Sanjay Dudhale	9922577714
05/03/2025 21:3	bhikajigavali115	7 / 10	Saniya bhikaji gavali	8208530063
05/03/2025 22:1	prasadgavali008	10 / 10	Prasad sunli gavali	8055814267
06/03/2025 06:3	shreenepire9@g	9 / 10	नेपिरे श्री नितीन	8123397755
06/03/2025 08:3	ramagurav271@	10 / 10	Rama Baban gurav	9156994047
06/03/2025 08:3	magarmamata22	10 / 10	Mamata Dattatray magar	7666260020
06/03/2025 08:4	gavaliajay73@gr	10 / 10	Ajay sanjay gavali	9359762827
06/03/2025 08:5	jaydevpowar0@	10 / 10	Jaykumar vilas gadivadar	8552027727
06/03/2025 09:0	shridharkoravi93	10 / 10	Shridhar sharad koravi	7498006156

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR (Empowered Autonomous)
ESTD JUNE 1964

Sakshi siddharth Jatrate
Div: B
Roll No. 5630

ESTD JUNE 1964 VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR (Empowered Autonomous)

PAGE NO.:
DATE: / /

09/10

या नभाने ....
- ना. धों. महानोर

प्र.१. 'या नभाने' या कवितेतून शेती आणि शेतकरी यांच्यातील नाते कवीने कसे स्पष्ट केले आहे?

→:- • कवी परिचय :
नामदेव धोंडो महानोर यांचा जन्म पळसखेड (औरंगाबाद) येथे दि. १६ सप्टेंबर १९४२ रोजी झाला. महानोर यांचे शालेय शिक्षण पळसखेड, पिंपळगाव, शेंदुर्णी येथे झाले. शेती हा व्यवसाय करीत ते चांगल्या पद्धतीने जगतात. काही काळ ते आमदार होते. मराठी साहित्य-क्षेत्रात त्यांनी नावलौकिक मिळविला आहे. कवितालेखनाबरोबर त्यांनी कथा, कादंबरी, ललितलेख या प्रकारातही लेखन केले आहे. चित्रपट गीतलेखनही त्यांनी केले आहे. त्यांना त्यांच्या साहित्यक्षेत्रातील आणि कृषीक्षेत्रातील कार्यासाठी पद्मश्री व कृषीभूषण हे पुरस्कार देऊन केंद्र व राज्य शासनाने त्यांचा गौरव केला आहे.

• लेखनकर्तृत्व :
रानातल्या कविता (१९६७), वही, पावसाळी कविता (१९८२) अजिंठा (१९८४), प्रार्थना दयाघना, पानझड, गाथा शिवरायांची हे त्यांचे कवितासंग्रह प्रसिद्ध झाले आहेत.

• प्रास्ताविक :
ना. धों. महानोर यांच्या 'रानातल्या कविता' या काव्यसंग्रहातील 'या नभाने' ही कविता अभ्यासास असून या कवितेतून शेतकरी आणि शेती, शेतातील पीक यांच असणारं संवेदनशील नातं स्पष्ट केलं आहे.

• कवितेचा आशय :

'ह्या नभाने ह्या भुईला दान द्यावे
आणि ह्या मातीतुनी चैतन्य गावे'

नभ म्हणजे आकाश भुई म्हणजे माती यांचे नाते अलौकिक स्वरूपाचे आहे. नभ म्हणजे आकाश पावसाच्या पाण्याचे दान मातीला म्हणजे जमिनीला देत असते, भिजते. जमिनीत पेरलेल्या बीजाला अंकुर फुटतात, त्यास पाने येतात. यालाच कवीने चैतन्य असे म्हटले आहे. मातीतून चैतन्य निर्माण होण्याची ही प्रक्रिया आनंददायी आहे. शेतातल्या या पिकास फळ येणे, धान्य येणे हीतर अत्यंत पुण्यदायी गोष्ट आहे.

NEW A.B.S

PAGE NO.:
DATE: / /

जोंधळ्याच्या पिकास लगडणारे जोंधळे पाहिल्यानंतर ते पांढरे शुभ्र जोंधळे पाहुन जणुकाही जोंधळ्याच्या या झाडाला चांदणे लखडून गेलेत असे कवीला वाटते. कवीची ही कल्पना अत्यंत विलोभनीय अशी आहे.

शेतकरी दिवसरात्र शेतात काबाडकष्ट करीत असतो, घाम गाळत असतो. त्याच्या कष्टानंतर त्या धान्याची रास निर्माण होते. शेतातून पीक निघते तेव्हा त्या शेतकरी बांधवाच्या डोळ्यात आनंदाचे अश्रू येतात. हा निसर्ग अनेक ऋतुंनी गुंफलेला आहे. प्रत्येक ऋतुचा रंग, गंध वेगळा असतो. प्रत्येक ऋतुचा वेगळा सोहळा असतो. प्रत्येक ऋतुत त्या पृथ्वीचे रूप पाहण्यासारखे असते. या झाडावरून त्या झाडावर भिरभिरणारी, पिकांवर बसणारी पाखरे पाहून त्या पाखरांसमवेत खेळ मांडावा असे कवीला वाटते. कवी शेतकरी आहे म्हणूनच या कवीचा त्या शेतकऱ्याच्या शेतातल्या प्रत्येक गोष्टीत जीव गुंतलेला आहे.

'गुंतलेले प्राण ह्या रानांत माझे' असे म्हणताना कवीचा जीव ह्या रानात गुंतलेला आहे. त्या मातीवर, तिथल्या पिकांवर कवीचे प्रेम आहे. त्या रानातल्या फाटक्या झोपडीत कवी निवांत राहतो कारण ती झोपडी कवीच्या हृदयस्थानी आहे. ती झोपडी कवीला राजमहालासारखी वाटते. शेती पिकांच्या सहवासात असणे हीच कवीच्या दृष्टीने आनंददायी गोष्ट आहे. त्या आनंदाच्या वातावरणात असताना माझ्यातील प्रतिभाशक्ती जागृत होऊन माझ्याकडून कविता निर्माण व्हाव्यात असे कवीला वाटते कारण कविता निर्माण करण्यासारखे पोषक वातावरण कवीस ते रान वाटते.

अशाप्रकारे 'त्या नभाने' या कवितेतून कवी ना. धों. महानोर यांनी शेतकऱ्याचा शेतीशी असलेले ऋणानुबंध स्पष्ट केला आहे.

9/10

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR
ESTD JUNE 1964
(Empowered Autonomous)

'ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षणप्रसार'

– शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर संचालित

विवेकानंद कॉलेज, कोल्हापूर (अधिकारप्रदत्त स्वायत्त)

२०२४ – २५

बी. ए. भाग – २ सत्र – III (Major) (1.0)

गृहपाठ (Home Assignment)

मराठी विभाग

सूचना

अंतर्गत मूल्यमापन परीक्षा (CIE) दिनांक : ०५/०९/२०२४

बी. ए. भाग – २ मराठी (मेजर) विषयाच्या सर्व विद्यार्थी, विद्यार्थिनीना सूचित करण्यात येते की, खाली दिलेल्या प्रश्नांच्या आधारे गृहपाठ लिहून दिनांक **२५ सप्टेंबर, २०२४** पर्यंत **रूम नं. ३८, मराठी विभागमध्ये** जमा करावयाचे आहेत. गृहपाठासाठी लागणारे कागद **रूम नं. ३८, मराठी विभाग** येथून घ्यावेत.

गृहपाठासाठीचे प्रश्न (कोणताही एक प्रश्न सोडवा) - कथा - सत्र तीन (पेपर क्र. ३) (Major)

१. 'होरपळ' या कथेतील दलित-सवर्ण संघर्षाचे चित्रण आसाराम लोमटे यांनी कसे केले आहे?

२. 'मोराची बायको' या कथेचा आशय तुमच्या शब्दात लिहा.

गृहपाठासाठीचे प्रश्न (कोणताही एक प्रश्न सोडवा) कविता - सत्र तीन (पेपर क्र. ४) (Major)

१. भा. रा. तांबे यांच्या 'डोळे हे जुलमी गडे' आणि 'प्रणयप्रभा' या कवितांचा आशय स्पष्ट करा.

२. इंदिरा संतांच्या 'शेला' आणि 'नको नको रे पावसा' या कवितांचा आशय तुमच्या शब्दात लिहा.

गृहपाठासाठीचे प्रश्न (कोणताही एक प्रश्न सोडवा) VSC मुद्रितशोधन

१. मुद्रितशोधनाची संकल्पना स्पष्ट करून मुद्रितशोधनाची क्षेत्रे स्पष्ट करा.

२. मुद्रितशोधनाची संकल्पना स्पष्ट करून मुद्रितशोधनाची चिन्हव्यवस्था स्पष्ट करा.

गृहपाठासाठीचे प्रश्न (कोणताही एक प्रश्न सोडवा) SEC सर्जनशील लेखन – ललित गद्य

१. सर्जनशीलता म्हणजे काय ते सांगून स्वरूप स्पष्ट करा.

२. सर्जनशीलता म्हणजे काय ते ललित गद्य लेखनाचे स्वरूप स्पष्ट करा.

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR (Empowered Autonomous) ESTD JUNE 1964

प्रा. डॉ. एकनाथ आळवेकर

विभागप्रमुख

विभाग प्रमुख
मराठी विभाग,
विवेकानंद कॉलेज कोल्हापूर.
(अधिकारप्रदत्त स्वायत्त)

Shri Swami Vivekanand Shikshan Sanstha's ४.वि – 3 मराठी १७०५

VIVEKANAND COLLEGE, KOLHAPUR (EMPOWERED AUTONOMOUS)

2130, E Ward, Tarabai Park, Kolhapur, Maharashtra 416003

Subject Wise Student Blank Marks Entry

Session: NEP PHASE-1 OCTOBER-NOVEMBER 2024

Subject: KATHARANG (DSC01MAR31)

Stream: B.A.

Standard: B.A. - SY

Sub-Subject: CIE

Semester: SEM - III

Max Marks: 10

Print Date : 04-12-2024

Page No :Page 1 of 1

SrNo	PRN	SeatNo	GRNos	StudentName	Marks
1		40944	3007393	CHOUGULE RENUKA SANTOSH	9
2		40955	3007899	GENDE SUJAL RAHUL	9
3		40979	3010023	KAMBLE DIPALI NISHIKANT	10
4		40982	3007892	KAMBLE KARAN VIKAS	10
5		40985	3007502	KAMBLE SAHIL NARESH	10
6		40993	3007510	SUSHANT SHITAL KHOT	9
7		41030	3007071	PATIL SAMMED DHANYKUMAR	9
8		41047	3007065	SHINDE SIDDHESH UTTAM	9
9		41057	3009698	VALVEKAR AMAR GAJANAN	10
10		41060	3007233	ZADBUKE GANESH BALAJI	9

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR (Empowered Autonomous) ESTD JUNE 1964

दिपाली निशिकांत कांबळे

सत्र - 3 पेपर क्र - 4

PAGE NO.: 2

DATE: / /

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR ESTD JUNE 1964 (Empowered Autonomous)

कविता :-

9/10

1] भा. रा. तांबे यांच्या 'डोळे हे जुलमी गडे' आणि 'प्रणयप्रभा' या कवितांचा आशय स्पष्ट करा.

→ :- भास्कर रामचंद्र तांबे हे त्यांचे पूर्ण नाव आहे. जन्म २७ ऑक्टोबर, १८८४ साली झाला तर मृत्यू ७ डिसेंबर, १९४१ रोजी झाला. अर्वाचीन मराठी कवींमधील एक मान्यताप्राप्त कवी म्हणून ते परिचित आहेत. ते ग्वाल्हेर संस्थानचे राजकवी होते. हिंदी परिचय काव्य, उर्दू नज्म आणि गजल यांच्याशी त्यांचा परिचय होता. वैदिक परंपरेचे त्यांनी शास्त्रशुद्ध शिक्षण घेतलेले आहे. तांबे यांनी मराठी कवितेत विशुद्ध आनंदवादाची मलवार रुंद केली आहे. भा. रा. तांबे यांनी आधुनिक मराठीतील गीतकाव्याचे प्रवर्तक मानण्यात येते. तसेच छंदोबद्ध कवी, भाव कवी म्हणून सुद्धा त्यांना ओळखले जाते.

* डोळे हे जुलमी गडे.

आशय →:-

भा. रा. तांबे यांची ही प्रसिद्ध अशी प्रेम कविता आहे. १८९१ सालातील विशुद्ध प्रेम. या कवितेत चित्रित झालेले आहे. त्या काळातील महाराष्ट्रीयन तरुणी नऊवारीतुन पाचवारीत आली होती. सायकल चालवत कॉलेजमध्ये जाऊ लागले होती. नोकरी करू लागली होती. आपल्या भावना बोलून दाखविण्याचे धाडस तिच्यामध्ये आले होते त्या काळातील नवतरुणाचे प्रेम या कवितेतून भा. रा. तांबे यांनी मांडले आहे. ते म्हणतात.

डोळे हे जुलमी गडे
रोखुनी मज पाहू नका
जादूगिरी त्यात पुरी
येथ उभे राहू नका.

वरील ओळींमध्ये एक नवतरुणी आपल्या प्रियकरां विषयी प्रेमभाव व्यक्त करताना त्याच्या नजरेची जादू सांगते; त्याच्या रोखून पाहण्याने आपण

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR (Empowered Autonomous) ESTD JUNE 1964

घायाळ होतो. हे ती सांगते आहे. त्या नजरेत सामावून घेण्याची जादू आहे, आपलसे करण्याची ऊर्मी आहे. त्यामुळे तुम्ही येथे उभे राहू नका, असे ती नवतरुणी आपल्या प्रियकराला सांगते आहे.

आजच्या तरुणींना कशिदा विणणे वगैरे नव्हे तर व्हॉटस ॲप, फेसबुक चालवणे महत्त्वाचे वाटते. आजची तरुणी बिनदिक्कत आपले प्रेम जाहिर करू शकते. पण आजच्या प्रेमातील खोटेपणा सर्वांना पहावयास मिळतो. परंतु भा.रा. तांबे यांनी आपल्या कवितेत चिरंतर प्रेमाची साक्ष दिली आहे. कवितेतील तरुणी कशिदा विणयाचे काम करते आहे. पण प्रियकराच्या रोखून पाहण्याचे तीला काम करण्याची इच्छा राहिलेली नाही. त्यामुळे कशिदा विणण्यात चूक होता आहेत. सुई, बोचत आहे. असे कवी म्हणतो. प्रेयसीचे प्रियकराप्रतीचे ओढ, प्रेम तनमन येथे कवीने व्यक्त केली आहे.

त्या काळातील अलड प्रेम, प्रेमातील ओढ आणि त्याचबरोबर येणारी लाजाळू वृत्ती संकोचिपणा कवीने पुढील कडव्यात चित्रीत केला आहे. कवी म्हणतो,

> छळबळ किती होय लेच मनी
> हसतिल मज सर्वजनी
> येतिल त्या संधी बघुनी
> आग उगा लावु नका.

वरील ओळीतून नवतरुणीच्या लाजाळू आणि संकोची वृत्तीची ओळख कवीने करून दिली आहे. ती म्हणजे की, तुमच्या रोखूनी पाहण्याने माझ्या मनात खळबळ सुरू आहे. माझ्यावरच्या ताबा मी गमावत आहे. आपला हा नजरेचा खेळ कोणी पहिला तर मला सर्व मैत्रिणी चिडवतील, हसतील. त्यामुळे तुम्ही येथून निघुन जा. असे ती नवतरुणी म्हणते. यातून ती जरी नकार देत असली तरी आतून तिचा याला होकार असल्याचे लक्षात येते. तिचा हा लडिवाळपणा रसिकांना मनमुराद आनंद देणारा आहे.

एकूणच भा.रा. तांबे यांनी न डोळे हे जुलमि गडे या कवितेत १९ व्या शतकाच्या उत्तरार्धातील एक

स्त्रीने पुरुषाप्रती व्यक्त केलेले प्रेम चित्रित केलेले आहे. प्रेमातील हळूवारपणा, लाजाळूपणा, ओढ अनासक्त इच्छा, अनिवार भावना या कवितेतून व्यक्त झाली आहे.

* प्रणयप्रभा *

आशय →

भा. रा. तांबे यांची शुद्ध प्रेमभाव व्यक्त करणारी रूपकात्मक कविता म्हणून 'प्रणयप्रभा' या कवितेला ओळखले जाते. प्रस्तुत कवितेत कवीने रम्य पहाटेचे वर्णन करीत त्यातील सौंदर्याचे रूपक आपल्या प्रेयसीशी जोडण्याचे काम केले आहे.

कवितेचे शीर्षक समजून घेतले असता कवितेचा नेमका आशय समजण्यास मदत होते. प्रेम आणि पहाट यांची सांगड घालण्याचे काम कवीने शीर्षकाला माध्यमातून केले आहे. त्याप्रमाणे पहाटेचे सौंदर्य आपल्याला आनंद देणारे असते. तसे आता आपल्या आयुष्यात असलेले प्रेम आनंददायी आहे, अशी भावना या कवितेत कवीने व्यक्त केली आहे.

कवितेच्या सुरुवातीस कवी म्हणतो की, तुझ्या डोळ्यांमध्ये मला बालरवी उजळताना दिसतो. आहे. येथे बालरवी ही सुंदर प्रतिमा कवीने वापरली आहे. ज्याप्रमाणे पहाटेच्या वेळी सूर्याची किरणे हलकी असतात जसजसा सूर्य वर येत जातो सूर्याची किरणे प्रखर होतात, म्हणून पहाटेच्या वेळी सूर्याची किरणे हलतात. पहाटेच्या वेळी सूर्याला कवीने बालरवी असे संबोधले आहे. पहाट सुरू झालीय सूर्य हळूहळू वर येत आहे, फुले उमलत आहेत, हे सर्व सौंदर्य मला प्रेयसीच्या डोळ्यात दिसते असे कवी म्हणतो. पहाटेचे वर्णन डोळ्यात करताना कवी म्हणतो.

हळूतिजी मम कनकमनोरम
राग उसळला उधळूनी कुंकुम
लि तिळभर न उरे कोठेही तम
न्हाले बाळ सखे विभवी.

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR (Empowered Autonomous) ESTD JUNE 1964

वरील ओळीतून कवी म्हणतो की, दूर क्षितीजावर सोनेरी सूर्यकिरणांनी दिशा उजळून निघाल्या आहेत, सूर्याने आपला रथ काढला आहे. आणि तो आपली प्रखर किरणे पृथ्वीच्या दिशेने सोडित असले आहे. सगळे आकाश त्यामुळे लालेलाल झाले आहे तिळभर सुद्धा कोठेही अंधार उरलेला नाही. सगळी पृथ्वी, सृष्टी न्हाल्यासारखी उजळली आहे. या पहाटेच्या उमलण्यामुळे सृष्टीत काही फरक पडला आहे ज्याप्रमाणे रात्री दिसणारे पिशाच्च दिवसा नाहीसे होते. तसे धुके वितळून गेले आहे. चोर आपल्या आपल्या घरात दडून बसले आहेत, सज्जन पहाटेच्या समयी आपल्या सकामांत, ध्यान धारणेत गुंतले आहेत. या सृष्टीतील सर्व पशु-पक्षी तुझे स्तवन गात आहेत, अशा शब्दात कवीने रम्य पहाटेचे वर्णन केले आहे.

कवी पहाटेचे वर्णन करताना म्हणतो की, या पहाटेच्या सौंदर्याने सर्वांच्या हृदयामध्ये जे शुद्ध आहे, गहन आहे ते सर्व बाहेर येते आहे. ही पहाटच त्यांच्या हृदयाचे बंद कप्पे मोकळे करणार आहे तिला या सृष्टीवर साम्राज्य आहे अधिराज्य आहे तिला या सृष्टीकडून जे जे घ्यावसे वाटते ती ते सर्व घेऊ शकते. असे कवी म्हणतो. यातून कवीला या सृष्टीवर पहाटेचे कसे अधिराज्य आहे किंवा पहाटेमध्ये असणारी शांतता, समाधान जे हृदयात खोलवर रुतून बसलेले असते ती बाहेर काढते.

अशा पहाटेचे आणि आपल्या आयुष्यात पहाट बनून आलेल्या प्रेयसीचे वर्णन करताना कवी म्हणतो.

तुझे प्रिये, साम्राज्यांचपरी
हृदयाच्या माझ्या मुलुखापरि.
याण्वडगावि टिको हद सुंदरी.
हेच हरिला मी विनवी.

वरील ओळीतून कवीने प्रियसीचा आपल्यावरील हक्क सांगितला आहे. ज्याप्रमाणे पहाटेचे सगळ्या सृष्टीवर अधिराज्य असते. तसे हे प्रिये, तुझे साम्राज्य माझ्या हृदयाच्या मुलुखावर आहे. आणि हे जीवात

जीव आहे. तोपर्यंत दृढ टिकून राहावे. एवढीच मी परमेश्वराकडे प्रार्थना करतो आहे असे कवी म्हणतो.

थोडक्यात प्रस्तुत कवितेत भा. रा. तांबे यांनी तरुणाचे तरुणीवरील विशुद्ध प्रेमभाव व्यक्त करून रम्य पहाट आणि प्रेयसी यांच्यातील सहसंबंध स्पष्ट केला.

9/10

'ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षणप्रसार'

– शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर संचालित

विवेकानंद कॉलेज, कोल्हापूर (अधिकारप्रदत्त स्वायत्त)

२०२४ – २५

बी. ए. भाग – २ सत्र – IV

गृहपाठ (Home Assignment)

मराठी विभाग

सूचना

दिनांक : २३/०१/२०२५

बी. ए. भाग – २ मराठी (मेजर) विषयाच्या सर्व विद्यार्थी, विद्यार्थिनीना सूचित करण्यात येते की, सत्र चार साठी तोंडी परीक्षा (१० गुण) दिनांक **१० ते १५ फेब्रुवारी,२०२५** या कालावधीत घेण्यात येणार आहे, तरी सर्व विद्यार्थी – विद्यार्थ्यांनींनी मराठी विभाग **रूम नं. ३०७** मध्ये संपर्क साधा.

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR ESTD JUNE 1964 (Empowered Autonomous)

प्रा. डॉ. एकनाथ आळवेकर

विभागप्रमुख

मराठी विभाग,

विवेकानंद कॉलेज, कोल्हापूर.

(अधिकारप्रदत्त स्वायत्त)

"ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षणप्रसार"

\- शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर, संचलित
विवेकानंद कॉलेज, कोल्हापूर (अधिकारप्रदत्त स्वायत्त संस्था)
मराठी विभाग

शैक्षणिक वर्ष - २०२४-२५

बी. ए. भाग. २ (Marathi – Major)

सत्र क्र. - ४, Major, VSC And SEC, अंतर्गत मूल्यमापन परीक्षा - १० गुण

मोडी परीक्षा

Sr.No.	Roll No. (whats app)	Students Name	Major	VSC	SEC
1		Chougale Renuka Santosh ✓ 7083743400	RSchougule	RSchougule	RSchougule
2		✓ Khot Sushant Shital ✓ 9028979660			
3		Patil Sammed Dhanykumar ✓ 9146804834			
4		✓ Zadbuke Ganesh Balaji ✓ 9112307473	Ganesh.	Ganesh.	Ganesh.
5		✓ Kamble Sahil Naresh ✓ 7218938114	S.N.Kamble	S.N.Kamble	S.N.Kamble
6		✓ Shinde Siddhesh Uttam ✓ 9075980186			
7		✓ Gende Sujal Rahul ✓ 7020608799	Sgande	Sgande	Sgande
8		✓ Kamble Karan Vikas ✓ 7030568050	KKamble	KKamble	KKamble
9	7498064642	Valvekar Amar Gajanan 7741816146			
10		✓ Kamble Dipali Nishikant ✓ 7218938114	DKamble	DKamble	DKamble

Kamble Sahil Naresh - 8600234064 Sahil

Dr. E. B. Alwekar

विभाग प्रमुख
मराठी विभाग,
विवेकानंद कॉलेज कोल्हापूर.
(अधिकारप्रदत्त स्वायत्त)

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR • (Empowered Autonomous) • ESTD JUNE 1964

Shri Swami Vivekanand Shikshan Sanstha's

VIVEKANAND COLLEGE, KOLHAPUR (EMPOWERED AUTONOMOUS)

2130, E Ward, Tarabai Park, Kolhapur, Maharashtra 416003

B.A.II (1.0)

Subject Wise Student Blank Marks Entry

Session: NEP 1.0 MAR - APR 2025

Subject: NATAK (DSC01MAR41)

Stream: B.A

Standard: B.A. - SY

Sub-Subject: CIE

Semester: SEM - IV

Max Marks: 10

Print Date : 06-04-2025

Page No :Page 1 of 1

SrNo	PRN	SeatNo	GRNos	RollNo	Mob. No	StudentName	Marks
1	2023014319	4101004	3007510	4434	9028979660	KHOT SUSHANT SHITAL	10
2	2023014271	4101014	3007065	4460	9075980186	SHINDE SIDDHESH UTTAM	10
3	2023014217	4101031	3007071	4452	9146804834	PATIL SAMMED DHANYKUMAR	10
4	2023014106	4101042	3007892	4528	7030568050	KAMBLE KARAN VIKAS	10
5	2023014062	4101046	3007899	4517	7020608799	GENDE SUJAL RAHUL	10
6	2023014300	4101063	3007233	4559	9112307473	ZADBUKE GANESH BALAJI	10
7	2023014114	4101068	3007502	4530	8600234064	KAMBLE SAHIL NARESH	10
8	2023014037	4101072	3007393	4513	7083743400	CHOUGULE RENUKA SANTOSH	10
9	2023014103	4101077	3010023	4527	7218938114	KAMBLE DIPALI NISHIKANT	10
10	2023014293	4101113	3009698	4464	7498064642	VALVEKAR AMAR GAJANAN	10

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR ESTD 1964

'ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षणप्रसार'

– शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर संचालित

विवेकानंद कॉलेज, कोल्हापूर (अधिकारप्रदत्त स्वायत्त)

मराठी विभाग

२०२४ – २५

बी. ए. भाग – ३ सत्र - ५

गृहपाठ (Home Assignment)

सूचना

अंतर्गत मूल्यमापन परीक्षा (CIE) (०८ गुण) दिनांक : ०३/०९/२०२४

बी. ए. भाग – ३ मराठी विषयाच्या सर्व विद्यार्थी, विद्यार्थिनीना सूचित करण्यात येते की, खाली दिलेल्या प्रश्नांच्या आधारे गृहपाठ लिहून दिनांक **२५ सप्टेंबर, २०२४** पर्यंत मराठी विभागात जमा करावयाचे आहेत. गृहपाठासाठी लागणारे कागद **रूम नं. ३८, मराठी विभाग** येथून घ्यावेत.

काव्यशास्त्र – पेपर क्र. – ७

१. मम्मटाने सांगितलेली काव्याची प्रयोजने स्पष्ट करा.

भाषाविज्ञान आणि मराठी भाषा – पेपर क्र. – ८

१. भाषेच्या व्याख्या सांगून हॉकेटने सांगितलेली भाषेची सात वैशिष्टे विशद करा.

मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (प्रारंभ ते संत तुकाराम) – पेपर क्र. – ९

१. संत ज्ञानेश्वरांच्या ग्रंथ लेखनाबद्दल लिहा.

मराठी भाषा सर्जन आणि उपयोजन – पेपर क्र. – १०

१. सर्जनशीलता म्हणजे काय सांगून सर्जनशीलतेचे घटक स्पष्ट करा.

वाङ्मय प्रवाहाचे अध्ययन (ग्रामीण साहित्य) – पेपर क्र. – ११

१. द. तु. पाटील यांच्या 'चैत' या कादंबरीचे कथानक तुमच्या शब्दात लिहा.

प्रा. डॉ. एकनाथ आळवेकर

विभाग प्रमुख
मराठी विभाग,
विवेकानंद कॉलेज कोल्हापूर.
(अधिकारप्रदत्त स्वायत्त)

2130, E Ward, Tarabai Park, Kolhapur, Maharashtra 416003

Subject Wise Student Blank Marks Entry

Session: OCTOBER-NOVEMBER 2024

Subject: MARATHI-VII (DSE1015E1)

Stream: B.A.

Standard: B.A. - TY

Sub-Subject: CIE

Semester: SEM - V

Max Marks: 15

SrNo	PRN	SeatNo	GRNos	StudentName	Marks
1	2022014031	48246	3002195	CHOUGULE SAKSHI DADASO	13
2	2022014053	48254	3002422	GAIKWAD JANHAVI JAGDISH	13
3	2022014054	48255	3002451	GAIKWAD SAKSHI MARUTI	15
4		48260	3015180	GHUNKIKAR ANISHA ANIL	14
5	2022014128	48292	3002196	KHANDEKAR SANIKA VISHWAS	12
6	2022014130	48295	3003465	KHARADE SAHIL DAYANAND	15
7	2022014135	48296	3003437	KOLI PRAJWAL PRAKASH	12
8	2022014159	48315	3003521	MANER ABDULLA NAUSHAD	14
9	2022014192	48331	3006413	PATIL ATHARV ABHIMANYU	15
10	2021014745	48333	2950426	Patil Nikhil Prakash	12
11	2022014196	48334	3002607	PATIL PRATHMESH BAPU	14

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR (Empowered Autonomous) ESTD JUNE 1964

नाव: अथर्व अभिमन्यु पाटील

॥ ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षण प्रसार ॥
- शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

Shri Swami Vivekanand Shikshan Sanstha Kolhapur's

47023

VIVEKANAND COLLEGE, KOLHAPUR (AUTONOMOUS)

SUPPLIMENT

Signature of Supervisor: 8/8

Suppliment No. :

Subject : मराठी

Roll No.

Test / Tutorial No. :

Class : B.A. 3rd year.

Div. :

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR ESTD JUNE 1964 (Empowered Autonomous)

काव्यशास्त्र पेपर - ७

१. मम्मटाने सांगितलेली काव्याची प्रयोजने स्पष्ट करा.

→ प्रास्ताविक :- मम्मटाने काव्यशास्त्र या ग्रंथात काव्यप्रयोजनाचा सखोल अभ्यास केला आहे. आपल्या पूर्वकालीन साहित्यशास्त्राच्या प्रयोजनांचा विचारही त्याने स्वत:च्या प्रयोजनविचारात समाविष्ट केला आहे. आजच्या आधुनिक काळात ही त्याच्या काही प्रयोजनांना महत्त्वाचे स्थान आहे.

१]. यशप्राप्ती :- यश म्हणजे नावलौकिक, किर्ती नावलौकिकासाठी साहित्यनिर्मिती करतात असे मत मम्मटाने व्यक्त केले आहे. मम्मटाचे हे प्रयोजन अर्थप्राप्ती पेक्षा निश्चितच उदात्त स्वरूपाचे आहे. कारण त्यामध्ये व्यवहारिक स्वार्थ किंवा शारिरिक सुखेच्छा नाही. आपल्या लेखनाची समाजाकडून वाहवा व्हावी, आपले नावलौकिक वाढावा असे वाटणे स्वाभाविक आहे. परंतु सर्वजन अशाच हेतूने लिहितात असे म्हणणे चुकीचे आहे. संतकवी तसेच संतकवी नसणारे इतरही कवी

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR ESTD JUNE

यात्या अ[illegible] आहेत. शिवाय यशासाठी लेखन केले तरी [illegible] त्यांच्या हयातीतच मिळेल याची खात्री देत येत नाही. अनेकांना ते मृत्यूनंतर ही लाभले आहे. यशासाठी लेखन करणारे कमी पण आंतरिक ऊर्मीने लेखन करणारेच अधिक साहित्यिक आढळतात.

२) अर्थप्राप्ती - आजच्या काळात फारसे न दिसणारे हे प्रयोजन आहे. आज लिहिलेल्या साहित्याला प्रसिद्धी देण्यासाठी स्वतः कडील पैसा खर्च करावा लागतो. प्राचीन काळात राजाश्रय व अर्थप्राप्ती झाल्याची उदाहरणे आहेत. मम्मटाचे हे प्रयोजन स्वीकारताना अनेक लेखक अपवाद ठरतात. प्राचीन काळातील भवभूती, माघ इ. कवी तसेच ज्ञानेश्वरादी संतकवींनी सुद्धा अर्थप्राप्तीसाठी काव्यलेखन केले असे म्हणणे अन्यायकारक होईल. आधुनिक काळातील विंदा करंदीकरांनी ही जनस्थान पुरस्काराची एक लाखाची रक्कम सामाजिक संस्थेला दान केल्याचे उदाहरण आपल्या सर्वांच्या नजरेसमोर आहे. म्हणजेच लेखक अर्थप्राप्ती हा एकमेव उद्देश ठेवून लेखन करतात असे म्हणणे चुकीचे ठरेल.

३) व्यवहारज्ञान - मम्मटाने राजदरबारीच्या व्यवहार लोकांपर्यंत पोहोचवण्यासाठी काव्यप्रयोजन केले जाते, असे 'व्यवहारविदे' च्या स्पष्टीकरणात म्हटले आहे. मम्मटाच्या प्रयोजनाचा असा संकुचित अर्थ न घेता आजच्या राजेशाही नसणाऱ्या काळात व्यापक अर्थ घेता येतो. मानवी जीवन व्यवहाराचे ज्ञान साहित्यातून होते. माणसाच्या मर्यादित आयुष्यामध्ये

अमर्यादित स्वरूपाचे अनुभव आम्हा साहित्या-तूनच प्राप्त होते. हे अनुभव त्यांच्या जीवनाला पोषक ठरवतात. मानसशास्त्राच्या अभ्यासातून मानवी मनाचे जे ज्ञान होते, त्यापेक्षा कितीतरी अधिक व महत्त्वपूर्ण ज्ञान साहित्यातून प्राप्त होते.

४) अशुभनिवारण - आजच्या बुद्धिवादी युगात विश्वासहार्य नसणारे हे प्रयोजन आहे. मम्मटाने मात्र मयुरकवी, कुळाचार्यादि इ. ग्रंथलेखनामुळे अशुभनिवारण झाल्याचे सांगितले आहे. हे प्रयोजन मान्य केले तरी काव्याचे ते नित्य प्रयोजन होऊ शकत नाही. आजच्या काळातही धार्मिक ग्रंथ वाचनाचे अशुभ टळते असे सांगितले जात असले तरी या बोलण्यातील सत्यता शंकास्पद असते. शिवाय या धार्मिक ग्रंथांना काव्य म्हणता येईल असे वाटत नाही.

५) उपदेश - मम्मटाची रसिकता दाखविणारे हे प्रयोजन आहे. उपदेशाचे तीन मार्ग सांगून ललित साहित्याला वेगळी शास्त्रे, इतिहास-पुराणे इ. वेगळे काढले. शास्त्रातील उपदेश जबरदस्तीचा तसेच इतिहास पुराणातील उपदेश मित्राच्या सल्ल्याप्रमाणे असल्यामुळे त्यामध्ये रोचकता नसते. उपदेशाचा तीसरा मार्ग ललित साहित्याचा असतो. यामधील उपदेश अप्रत्यक्ष स्वरूपाचा असला तरी त्यामध्ये अपूर्व सामर्थ्य असते. कोमल तसेच कठोर अंत:करणाच्या माणसावर परिणाम करण्याची ताकद त्यामध्ये असते. त्या तो अधिकार परिणामकारक असतो.

ढ) आनंद - या प्रयोजनाला मम्मटाने तसेच इतर अनेकांनी सर्वश्रेष्ठ मानले. काव्यापासून लिहिणाऱ्याला व वाचणाऱ्याला आनंद मिळतो. हा आनंद व्यवहारातील आनंदापेक्षा वेगळा असून बौद्धिक व मानसिक पातळीवरचा असतो, म्हणूनच त्याला 'शुद्ध', निरागस' विशेषणे दिले आहेत. हे प्रयोजन नित्य स्वरूपाचे आहे. साहित्य निर्मितीमधून लेखकाला मिळणारा आनंद नवनिर्मितीचा, वाचकाला बुद्धिग्राह्य व अतिंद्रिय स्वरूपाचा असतो.

साहित्य निर्मितीतून लेखकाला व वाचनातून रसिकाला मिळणाऱ्या आनंदाचे स्वरूप उच्च ब्रह्मानंदासारखे असते या परिस्थितीत ज्ञान-ज्ञेयाचा विसर पडतो. या आनंद स्वरूप अवर्णनीय असून तो 'व्यावहारिक पातळीच्या पलिकडच्या, अतींद्रिया स्वरूपाचा असतो. विश्वनाथाने या आनंदाला ब्रह्मास्वादसहोदर म्हणाले तर तुकारामांनी 'बोलाविला धनी वेगळेची' असे वर्णन केले.

समारोप - मम्मटाच्या विचारातील अर्थप्राप्ती, यशप्राप्ती, अशुभनिवारण ही प्रयोजने गौण स्वरूपाची आहेत. आनंद व उपदेश यथार्थ प्रयोजन असली तरी आनंद सर्वश्रेष्ठ प्रयोजन आहे.

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR
ESTD JUNE 1964
(Empowered Autonomous)

8/

'ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षणप्रसार'

– शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर संचालित

विवेकानंद कॉलेज, कोल्हापूर (अधिकारप्रदत्त स्वायत्त)

मराठी विभाग

२०२४ – २५

बी. ए. भाग – ३ (सत्र – ६)

प्रकल्प लेखन (Project)

सूचना

दिनांक : २३/०१/२०२५

बी. ए. भाग – ३ मराठी विषयाच्या सर्व विद्यार्थी, विद्यार्थिनीना सूचित करण्यात येते की, शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ च्या सत्र ६ साठी प्रत्येक विषयाचे दिलेल्या यादीनुसार प्रकल्प लेखन करून देणे बंधनकारक आहे. सोमवार दिनांक **१० फेब्रुवारी, २०२५ रोजी** सर्व विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालयात उपस्थित राहून सदर प्रकल्प लेखनाची माहिती घ्यावी. **सदरचे प्रकल्प शनिवार,दिनांक १५ फेब्रुवारी २०२५ पर्यंत प्रोजेक्ट पेपरवर लिहून जमा करावेत.**

ज्या विद्यार्थ्यांचे प्रकल्प लेखन वेळेत जमा होणार नाही त्यांच्या होणाऱ्या शैक्षणिक नुकसानीस ते विद्यार्थी स्वत: जबाबदार असतील.

प्रा. डॉ. एकनाथ आळवेकर

विभाग प्रमुख
मराठी विभाग,
विवेकानंद कॉलेज कोल्हापूर.
(अधिकारप्रदत्त स्वायत्त)

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR
ESTD JUNE 1964
(Empowered Autonomous)

''ज्ञान विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षण प्रसार''

— शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

कोल्हापूर

स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर

संचलित

विवेकानंद कॉलेज, कोल्हापूर (अधिकारप्रदत्त स्वायत्त)

मराठी विषयासाठी सादर करण्यात आलेला प्रकल्प

शीर्षक

कोल्हापूरी बोलीभाषा

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR ESTD JUNE 1964 (Empowered Autonomous)

मार्गदर्शक

प्रा. डॉ. एकनाथ आळवेकर

अभ्यासक

कु. अथर्व अभिमन्यु पाटील (प्रमुख)

कु. अब्दुला नौशाद मनेर (सदस्य)

कु. समीर राजू मुजावर (सदस्य)

कु. प्रथमेश बापु पाटील (सदस्य)

अनुक्रमाणिका

अ.नं.	घटक	पृष्ठ
१	प्रास्ताविक.	
२	कोल्हापूर बोलीभाषेतील शब्द व अर्थ.	
३	समारोप.	

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR * (Empowered Autonomous) * ESTD JUNE 1964

प्रास्ताविक

बी. ए. भाग ३ सत्र ६ मध्ये कोल्हापूरी बोली विषयावर प्रकल्प लेखन केले आहे. हे प्रकल्प लेखन करताना कोल्हापुरी बोलीमध्ये समाज व्यवहारात बोलले जाणारे शब्द, शेतीसंबंधी असणारे शब्द यांचे संकलन मी केले आहे.

हा प्रकल्प लिहिण्यामागचा उद्देश म्हणजे भाषेचे संवर्धन करताना केवळ प्रमाण भाषेचे संवर्धन करताना केवळ प्रमाण भाषेचे संवर्धन करायला हवे तरच मराठी भाषा टिकून राहील याची मला जाणीव आहे.

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR (Empowered Autonomous) ESTD JUNE 1964

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR
ESTD
JUNE
1964
(Empowered Autonomous)

कोल्हापुरी बोली भाषेतील शब्द व अर्थ

१. आडदाणी	—	एखाद्या बांबू वर कपडे घालने
२. आंधळा	—	डोळ्याने न दिसणारा
३. खुरप	—	लहान गवत कापण्यासाठी लागणारे अवजार
४. हिंदलाईस	—	कुठे फिरत आहेस
५. रप्पाटा देणे	—	मार देणे
६. ताव मारणे	—	पोटभर जेवणे
७. मंद आहेस काय	—	मजेत बोलला जाणारा शब्द
८. व्हय व्हय	—	एखाद्या गोष्टीला होकार देणे
९. काय ह्यो वनवा	—	काय हा त्रास
१०. मॉप	—	खूप
११. आईतवार	—	रविवार
१२. ईकी	—	विकी
१३. ईदुळा	—	आत्तापर्यंत
१४. खिळा	—	मोळा
१५. घसरती	—	उतरता रस्ता
१६. गुच्ची	—	बुक्की
१७. डांब	—	विजेचा खांब
१८. घावला	—	सापडला
१९. साळूता	—	केरसुनी
२०. म्होरं	—	पुढे
२१. काय म्हणटलंस	—	काय म्हणालास
२२. किरूयानिष्ट	—	विकृत
२३. खुळं	—	धान्य मोजण्याची गोलाकार जागा

२४. लोढणा — म्हशीच्या गळ्यात बांधलेला लाकडी बांबू

२५. किटान — जनावरांचे साठवलेले शेण

२६. खर्ची — स्वयंपाकासाठी लागणारे साहित्य

२७. आकडी — भाताचे पिंजार गोळा करण्यासाठी Y आकाराची काढी

२८. गुळभात — साखरपुडा

२९. कोपरी — तीन दोरीच्या गट्टा

३०. एक्का — एका बैलाची बैलगाडी

३१. तोबरी — बैलगाडीला बांधलेले वंगण

३२. मुसक्या — जनावर शेतातल्या पिकाला तोंड लावू नये म्हणून तोंडाला बांधलेली जाळी

३३. खुळंबा — अडथळा

३४. खंगाळणे — धुणे

३५. चुंबळ — डोक्यावरील ओझ्याखाली वापरतात ती कापडाची गुंडाळी.

३६. झन्नाट — भली मोठी

३७. बारडी — बादली

३८. षृंगार — रिमझीम पाऊस

३९. बुरकुंड — कनसाचे दाने काढून उरलेला भाग

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR (Empowered Autonomous) ESTD JUNE 1964

समारोप

कोल्हापुरी बोली या विषयावर प्रकल्प लेखन करताना वेगवेगळ्या प्रकारचा अनुभव आला मी संकलित केलेले अनेक शब्द आजच्या तरुण पिढीच्या भाषा व्यवहारात वापरले जात नाहीत हे जर असे चालू राहिले तर मराठी भाषेसाठी ही धोक्याची घंटा आहे म्हणून कोल्हापुरी बोली भाषेतील अनेक शब्द मी संकलित केल्यामुळे ती भाषा टिकेल तिचे संवर्धन होईल आणि मराठी भाषेचा विकास होईल याची मला खात्री आहे.

VIVEKANAND COLLEGE KOLHAPUR (Empowered Autonomous)
ESTD JUNE 1964